
Ideal Time for Shema in the Morning

ברכות דף ט': ושלחן ערוך סימן נ"ח סעיפים א' – ב' [עפ"י פסקי מ"ב]

רמב"ם הלכות קריאת שמע פרק א הלכה יב

ואי זה הוא זמנה ביום מצותה שיתחיל לקרות קודם הנץ החמה כדי שיגמור לקרות ולברך ברכה אחרונה עם הנץ החמה, ושיעור זה כמו [עישור] שעה קודם שתעלה השמש ואם איחר וקרא קריאת שמע אחר שתעלה השמש יצא ידי חובתו שעונתה עד סוף שלש שעות ביום למי שעבר ואיחר. מי שהקדים וקרא קריאת שמע של שחרית אחר שיעלה עמוד השחר אף על פי שהשלים קודם שתנץ החמה יצא ידי חובתו, ובשעת הדחק כגון שהיה משכים לצאת לדרך קורא לכתחלה משעלה עמוד השחר.

רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק ג הלכה א

תפלת השחר מצותה שיתחיל להתפלל עם הנץ החמה וזמנה עד סוף שעה רביעית שהיא שלישית היום וכו'.

רא"ש מסכת ברכות פרק א סימן י

לקריאת שמע כוותיקין פי' מצוה מן המובחר להתחיל לקרות שמע כדי שיגמור עם הנץ החמה כדי לסמוך גאולה לתפלה מיד בהנץ החמה. ומודה אביי דתחלת זמן קריאה הוא משיכיר בין תכלת ללבן כסתמא דמתניתין ונמשך הזמן בשלש שעות כדמוכח לקמן בסוף מי שמתו (דף כב ב) דקתני מתני' ירד לטבול אם יכול לעלות ולהתכסות ולקרות עד שלא יהא הנץ החמה יעלה ויתכסה ויקרא. ואמרינן עלה בגמ' (דף כה ב) לימא תנן סתמא כר"א דאמר עד הנץ החמה. אפי' תימא כר' יהושע וכוותיקין דאמר רבי יוחנן וותיקין כו'. אלמא משמע בהדיא דוותיקין סברי כרבי יהושע אלא דממהרים לקרותה עם הנץ החמה כדי לסמוך גאולה לתפלה בהנץ החמה ... ור"ח ז"ל פירש דהאי גומרין ר"ל קורין ופסק דזמן ק"ש מהנץ החמה עד שלש שעות כריב"ל דפסיק הלכתא כר"ש שאמר משום ר"ע כמתני' דיומא. ופי' ייראוך עם שמש היינו ק"ש כלומר יקבלו עליהם עול מלכות שמים. ולא נהירא מדקאמר כדי שיהא סומך גאולה לתפלה ומייתי עליה קרא דייראוך עם שמש משמע דקרא בתפלה איירי. וכן לקמן בפרק תפלת השחר (דף כט ב) מייתי לה אתפלה דדריש מיניה דתפלת המנחה עם דמדומי חמה מדכתוב ולפני ירח דור דורים ועם משמע או לפניו או לאחריו. עם הנץ החמה איירי קודם הנץ החמה. ועם שמש משמע אחר זריחת השמש. וגם לישנא דגומרין אותו לא משמע כפירושו.

What is the earliest time for קריאת שמע in the morning?

Unless there is a pressing reason to read as early as day-break [see 'Latest Time for Shema in the Evening'], one must wait until 'משיכיר'; namely, the time that one would be able to recognise someone with whom he is acquainted [but not someone he knows too well], at a distance of 4 אמות. This is also the time at which one would be able to discern the תכלת from the white of his ציצית [at least according to one opinion] and would thus fulfil the requirement stated in the third paragraph of the Shema, 'וראיתם אותו'. This time restriction applies also to the ברכה of אור.

Note that this is also the earliest time that one makes a ברכה on the תפילין [and according to some, on the טלית]. If necessary, though not ideal, one may daven up until ישתבח, await 'משיכיר' and then lay תפילין with a ברכה and continue on.

What is the ideal time for קריאת שמע?

One should read the שמע קריאת just before 'הנץ החמה', the time that the sun begins to shine on the mountain tops, so that he will complete גאל ישראל and begin עשרה שמונה עשרה with הנץ. One who accomplishes this, is promised that he will be a בן עולם הבא and will not be damaged the whole day.

If there is no מנין davening at this time, may one pray alone?

The הלכה ביאור writes that one accustomed to daven at this opportune time, may do so, even without a מנין.

If he will not be able to put on תפילין in time, what should he do?

Although generally one should wear the תפילין for שמע קריאת, the recitation at the ideal time overrides this requirement.

What if one missed הנץ?

As advised by the רבינו יונה, one should read at the first opportunity. The משנה ברורה pens harsh words against those who stand around, pushing off the מצוה of שמע קריאת until it is convenient for them. חז"ל write that this מצוה would have been sufficient reason to create the world.

However, one should not daven alone or without תפילין, just so as to catch the first opportunity to perform this most valuable מצוה.

What is the latest time for שמע קריאת?

Three hours into the day; they are calculated according to the length of the particular day and thus, practically speaking, this means a quarter of the day. The מגן אברהם works the day from day-break until nightfall. The Vilna Gaon, however, writes that the calculation is based on the hours from sunrise until sunset. Either way, one should note that the latter writes that לכתחלה, it is forbidden to leave it until the last moment.

If necessary, even if there is just a chance that the time may elapse, one should perform the מצוה without תפילין. One can then lay the תפילין afterwards and repeat שמע or say a פרק of תהילים. If the מנין will not reach the שמע until after the latest time, one should either seek another מנין, even daven ביחידות, or at least ensure to recite the שמע before davening.